

Inbreng HVC

HVC is een 100% publiek bedrijf met op dit moment 52 gemeenten en 8 waterschappen als aandeelhouder. HVC is ontstaan als verwerker van huishoudelijk afval, nog steeds één van onze kerntaken, en is sinds 20 jaar ook actief in het produceren en leveren van warmte. Als integraal publiek warmtebedrijf zijn wij trots om een cruciale rol te spelen in een grote maatschappelijke verandering: het uitfaseren van het gebruik van aardgas voor het verwarmen van gebouwen. Dit doen we niet alleen. Samen met onze lokale partners zetten we dagelijks belangrijke stappen vooruit, ondertussen hebben ruim 25.000 aansluitingen gerealiseerd, zijn we de grootste ontwikkelaar van geothermie in Nederland geworden en daarmee uitgegroeid tot een toonaangevend publiek warmtebedrijf.

Om meer vaart te maken zijn echter structurele maatregelen nodig. De Wet collectie warmte (Wcw) biedt heldere richtlijnen voor publieke marktordening, transparante prijsstelling en betrouwbare, duurzame warmtelevering. Dit zijn doelen waar wij volledig achter staan en met enthousiasme aan willen bijdragen. Het is daarom van groot belang dat de Wcw snel van kracht wordt, zodat de huidige impasse voor collectieve warmte kan worden doorbroken. Dit is hard nodig om in 2050 aardgasvrij te zijn.

Wij vragen in dit position paper in het bijzonder aandacht voor twee belangrijke thema's voor collectieve warmte:

- Het organiseren van betaalbaarheid
- Zorg voor passende regeldruk

Het organiseren van betaalbaarheid

Collectieve warmte kan een aanzienlijk bijdrage leveren aan het duurzame energiesysteem van de toekomst. Het in balans brengen van de laagste nationale kosten met de laagste eindgebruikerskosten en een financieerbaar warmtesysteem is hierbij een grote uitdaging. Pas als "betaalbaarheid" voor iedereen klopt is het mogelijk om snelheid te maken. Daarom is het nodig om betaalbaarheid van warmtenetten vanuit de hele warmteketen te bekijken, van warmtebron tot afnemer. Want betaalbaarheid organiseren is grotendeels een politiek vraagstuk.

De totale kosten van deze keten moeten volgens een redelijke verdeling gedragen worden door alle betrokkenen. De politiek kan helpen door:

1) Een acceptabel kostenniveau te definiëren

Het aansluiten op een warmtenet vraagt ook een investering van de woningeigenaar. Het is belangrijk dat een aanbieding aantrekkelijk is voor een gebouweigenaar, vooral als dit gebouw in een warmtewijk ligt. Wat aantrekkelijk is, gaat niet alleen over de aansluitkosten maar ook over de kosten voor aanpassingen in het gebouw. Dit vraagt om een landelijke richtlijn voor wat de overstap van aardgas naar collectieve warmte gemiddeld mag kosten. Geef als overheid aan wat een acceptabele bijdrage van de woningeigenaar is per aansluiting en zorg dat bijkomende kosten vanuit maatschappelijk belang tot op zekere hoogte worden gedekt.

2) *Garanties en zekerheden te bieden om het vertrouwen en enthousiasme bij alle stakeholders te verhogen*

Vanuit een klantperspectief is een duidelijk en herkenbaar kostenplaatje nodig. Als een aansluiting op het warmtenet duurder lijkt dan een alternatief (aardgas of een (hybride) warmtepomp), zal het enthousiasme voor en het vertrouwen in collectieve warmte laag blijven. Zeker in de beginfase (start van nieuwe warmtenetten) is extra ondersteuning nodig voor collectieve warmte. Het bieden van garanties en zekerheden voor nieuwe en bestaande warmtekanten wat betreft betaalbaarheid is wenselijk. De laagste nationale kosten van een warmtenetten vertalen in aantrekkelijke tarieven voor de eindgebruiker op korte termijn is daarmee een cruciale opgave voor het Rijk.

Het is belangrijk om te realiseren dat de jaarlijkse en eenmalige kosten van warmtesystemen met elkaar samenhangen, zowel voor warmtekanten als warmtebedrijven. De huidige stimuleringsregelingen (o.a. WIS, ISDE, SVVE, SAH, SDE++) sluiten nog onvoldoende aan bij de opgave om een echt aantrekkelijk aanbod in een warmtewijk te doen. Wij roepen op om een simpel en aantrekkelijk aanbod mogelijk te maken door deze regelingen integraal te herzien. Met goed en voorspelbaar aanbod in de hand kan werk gemaakt worden van alle nog niet ontwikkelde warmtewijken en het uitbreiden van bestaande warmtenetten in Nederland. Dit betekent opschaling van het huidige tempo van aansluiten in lijn met het doel en potentie van collectieve warmte voor het energiesysteem.

3) *Het mogelijk te maken om verantwoorde investeringen te doen in warmtenetten*

Een warmtenet aanleggen vraagt een investering die over een periode van 30 jaar uitlegbaar moet zijn. Over deze investering mag een redelijk rendement worden behaald waarbij de ACM als toezichthouder toeziet op de prestaties en resultaten van warmtebedrijven. De overstap naar een nieuw tariefstelsel geeft onzekerheid, voor zowel warmtegebruikers als warmtebedrijven en vraagt een zorgvuldige uitwerking tussen wetgever, warmtesector, ACM en andere stakeholders om te zorgen voor transparante en navolgbare tarieven.

Op korte termijn zijn er diverse maatregelen (o.a. energiebelasting, Warmtebesluit) aangekondigd die de rekening van de warmtegebruikers verlagen. Tegelijkertijd zien we dat deze maatregelen aan de kant van warmtebedrijven voor onvoorziene en hogere kostenposten leiden die de bedrijfsvoering onder druk zet. Als onzekerheid aan de investeringskant groeit en de klantpropositie voor warmte qua aantrekkelijkheid uitblijft, dan zal het realiseren van nieuwe en uitbreiden van bestaande warmtesystemen moeizaam verlopen of zelfs stilvallen. Hier ligt een belangrijke uitdaging om de nieuwe tariefsystematiek en het beschikbare stimuleringsregime samen te brengen zodat warmtebedrijven verantwoord investeringen kunnen doen ten behoeve van de overkoepelende opgave en tegelijkertijd warmtegebruikers een passend tarief oplevert.

In een voornamelijk publieke marktordering waar de randvoorwaarden om een aantrekkelijk aanbod te doen op orde zijn worden ontwikkelrisico's overzichtelijker. Aangevuld met eventuele waarborgen of garanties van publieke financiers en/of het Rijk kan door gemeenten gestuurd worden op een ontwikkeling van warmtenetten in die wijken waar dit alternatief de laagste

ationale kosten heeft. Dit zal een aanzienlijke inzet van publieke middelen vragen, dit is inherent aan de opgave waarvoor Nederland (en andere landen) gesteld staat. De angst voor (incidentele) overstimulering is begrijpelijk maar kan met de filosofie van de Wcw achterwege blijven. Het is zeer aannemelijk dat een echt goed aanbod om over te stappen op een warmtenet uiteindelijk tot betere en snellere benutting van infrastructuur leidt en daarmee voor snellere CO2 reductie, minder netcongestie, meer warmte van eigen bodem en daarmee in zijn totaliteit dus ook lagere kosten voor de gehele samenleving.

Zorg voor passende regeldruk

De Wcw en de huidige Warmtewet zijn uitgedacht in de periode voordat werd gekozen voor een publieke marktordening. Vanuit de publieke marktordening schieten een aantal onderdelen binnen de voorgestelde wet- en regelgeving zijn doel voorbij. De Wcw legt veel rapportage- en verantwoordingsvereisten op kavelniveau op, wat zorgt voor extra administratieve lasten voor zowel gemeenten, ACM als warmtebedrijven. Deze administratieve lasten leiden tot meer werk voor onze medewerkers, gemeenteambtenaren & -bestuurders en de ACM (gefinancierd door de sector) en uiteindelijk tot hogere tarieven, bureaucratie en vertraging.

Wij geloven dat de doelen van de Wcw ook bereikt kunnen worden met minder regeldruk. Vertrouw op het controlemechanisme van de publieke aandeelhouders, de transparante opstelling van publieke warmtebedrijven én de gemeente als regisseur van de warmtetransitie.

Nu doorpakken in de warmtetransitie is van groot belang

De Wcw geeft duidelijke richting aan publieke marktordening, transparante prijsstelling en betrouwbare, duurzame warmtelevering. Het is belangrijk dat de wet snel van kracht wordt, zodat gemeenten, warmtebedrijven, provincies en andere stakeholders ermee aan de slag kunnen. Wij als HVC, maar zeker ook andere publieke warmtebedrijven (bestaand en in oprichting), staan gesteld om werk te maken van meer collectieve warmte en vragen het Rijk om daarvoor de juiste condities en instrumenten te bieden.

Wij werken graag mee aan het vormgeven van dat ondersteunend beleid op het gebied van realisatiekracht, betaalbaarheid en uitvoeringsgemak om de doelen van 2050 voor collectieve warmte te bereiken.